

УДК 336.71(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2019-6.42>

Жигало І.І.

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри менеджменту організацій,
Національний університет «Львівська політехніка»

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВСЬКИХ ГРУП В УКРАЇНІ

У статті за допомогою структурного аналізу на основі офіційних статистичних даних визначено частку присутності банків іноземних банківських груп у структурі банківської системи України та проаналізовано динаміку кількості банківських установ в Україні за період 2008-2020 рр. Розраховано частку групи банків у структурі власності чистих активів банківської системи України та частку іноземного капіталу у статутному капіталі банків України. Визначено частку банків іноземних банківських груп у структурі банківського сектору України та рівень їхньої присутності у рейтингах банків станом на 01.11.2019 р. за такими показниками фінансової діяльності, як: чисті активи, зобов'язання, власний капітал, доходи від операцій з юридичними та фізичними особами, витрати від операцій з юридичними та фізичними особами, прибуток після оподаткування. Також проаналізовано позиції банків іноземних банківських груп у рейтингах банків України за даними інформаційних Інтернет-порталів і виокремлено негативні наслідки присутності іноземного капіталу та його позитивний вплив на банківську систему України.

Ключові слова: структурний аналіз, банки з державною часткою, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, рейтинг банків, статутний капітал, банківська система України.

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКОВ ИНОСТРАННЫХ БАНКОВСКИХ ГРУПП В УКРАИНЕ

Жыгало И.И.

В статье с помощью структурного анализа на основе официальных статистических данных определено долю присутствия банков иностранных банковских групп у структуре банковской системы Украины и проанализировано динамику количества банковских учреждений в Украине за период 2008-2020 гг. Рассчитано долю группы банков в структуре собственности чистых активов банковской системы Украины и долю иностранного капитала в уставном капитале банков Украины. Определено долю банков иностранных банковских групп у структуре банковского сектора Украины и уровень их присутствия в рейтингах банков по состоянию на 01.11.2019 г. по таким показателям финансовой деятельности: чистые активы, обязательства, собственный капитал, доходы от операций с юридическими и физическими лицами, расходы от операций с юридическими и физическими лицами, прибыль после налогообложения. Также проанализировано позиции банков иностранных банковских групп в рейтингах банков Украины по данным информационных Интернет-порталов, а также выделены негативные последствия присутствия иностранного капитала и его положительное влияние на банковскую систему Украины.

Ключевые слова: структурный анализ, банки с государственной долей, банки иностранных банковских групп, банки с частным капиталом, рейтинг банков, уставный капитал, банковская система Украины.

STRUCTURAL ANALYSIS OF THE FUNCTIONING OF THE BANKS OF FOREIGN BANKING GROUPS IN UKRAINE

Zhygalo Ivan

The article highlights the important role of banks of foreign banking groups, which they play in the global financial system. Using the structural analysis, the share of presence of banks of foreign banking groups in the structure of the Ukrainian banking system is determined on the basis of official statistics. The presence and activity of banks of foreign banking groups are investigated and their influence on the banking system of Ukraine is determined. The dynamics of the number of banks in Ukraine for the period 2008-2020 is analysed. The presence of almost half of all banks of foreign banks indicates their reliability and high financial resilience to the impact of certain threats, as well as the presence of greater confidence among the population in comparison with domestic banks. The article also calculates the share of a group of banks in the ownership structure of net assets of the Ukrainian banking system and the share of foreign capital in the authorized capital of banks in Ukraine. The share of banks of foreign banking groups in the structure of the Ukrainian banking sector and the level of their presence in the bank ratings as of 01.11.2019 were determined by such indicators of financial activity as: net assets, liabilities, equity, income from operations with entities and individuals, expenses from transactions with entities and individuals, profit after tax. It is revealed that a high proportion of banks of foreign banking groups demonstrate in the

structure of the Ukrainian banking sector in terms of financial activity – 30-35%, which is an unsatisfactory level in terms of ensuring financial and economic security of Ukraine. Also the positions of banks of foreign banking groups in the bank ratings of Ukraine according to information and analytical Internet portals were analysed. The role of the state-owned banks of Ukraine, which under effective management, are able to compete at a high level with the banks of foreign banking groups and serve to support the necessary level of financial and economic security of the country, is established. The negative effects of the presence of foreign capital and its positive impact on the Ukrainian banking system are highlighted.

Keywords: structural analysis, state-owned banks, banks of foreign banking groups, banks with private equity, bank rating, authorized capital, banking system of Ukraine.

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси зумовлюють розширення меж співпраці країн та входження у єдині світові стандарти регулювання банківської сфери, підвищуючи таким чином стабільність, інвестиційну привабливість та економічне зростання. Проте, значна експансія іноземного капіталу може мати й негативний вплив на фінансово-економічну безпеку держави, що потребує постійного моніторингу на державному рівні структурних пропорцій присутності капіталу іноземних банківських груп та оцінювання їхнього впливу на розвиток національного банківського сектору. Враховуючи економічну та політичну нестабільність нашої держави, загрози з боку країн-сусідів, невизначеність у співпраці з країнами Європейського Союзу, внутрішні фінансові труднощі, а також двоякість впливу іноземного капіталу на фінансову стійкість банківської системи, питання проведення структурного аналізу функціонування банків іноземних банківських груп в Україні в аспекті їхнього впливу на фінансово-економічну безпеку країни набувають особливого значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впливу іноземного капіталу на розвиток банківського сектору України знайшли своє вирішення у наукових дослідженнях багатьох українських учених. Зокрема, М.С. Татар, Ю.А. Нужнова, К.М. Рябус [1], П.П. Гаврилко, М.Ю. Лалакуліч, Л.М. Шелемон [2], З.К. Сороківська [3] проаналізували тенденції наявності іноземного капіталу в банківській сфері України й визначили його позитивний та негативний вплив на українську банківську систему. Вчені Н.Я. Юрків та І.М. Месечко [4] визначили специфіку регулювання процесів залучення іноземного капіталу у банківську систему України; проаналізували країни-інвестори та оцінили їхню

частку в банківських активах; виявили зовнішній вплив й роль держави у розвитку національного банківського сектору в контексті залучення іноземного капіталу. Науковець І.Я. Кулиняк [5] представив результати дослідження сучасного стану присутності іноземного капіталу у банківській системі України (зокрема з країн Європейського Союзу та Російської Федерації) та визначив роль банків з іноземним капіталом у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору України.

Більшість досліджень присвячені питанням аналізу сучасного стану та тенденцій розвитку банківської системи України, вивченню проблем присутності банківського іноземного капіталу та його впливу на фінансово-економічну безпеку країни, проте малодослідженими залишаються структурні аспекти присутності банків іноземних банківських груп у банківській системі України, що й потребує ґрунтовніших досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є проведення структурного аналізу на основі офіційних статистичних даних результатів фінансової діяльності та функціонування банків іноземних банківських груп у банківській системі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно Закону України «Про банки і банківську діяльність» банк з іноземним капіталом – банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків.

Станом на 1 січня 2020 р. ліцензію Національного банку України (НБУ) отримали 75 банківських установ (зокрема 35 банків з іноземним капіталом, з них 23 з 100% іноземним капіталом) (табл. 1).

Згідно статистичних даних (див. табл. 1), за період 2008-2020 рр. найбільші структурні зміни у банків-

Таблиця 1. Динаміка кількості банківських установ в Україні

Роки	Кількість діючих банків	Зміна	У т.ч. з іноземним капіталом	Зміна	З них з 100% іноземним капіталом	Зміна
2008	175	–	47	–	17	–
2009	184	+9	53	+6	17	0
2010	182	-2	51	-2	18	+1
2011	176	-6	55	+4	20	+2
2012	176	0	53	-2	22	+2
2013	176	0	53	0	22	0
2014	180	+4	49	-4	19	-3
2015	163	-17	51	+2	19	0
2016	117	-46	41	-10	17	-2
2017	96	-21	38	-3	17	0
2018	82	-14	38	0	18	+1
2019	77	-5	37	-1	23	+5
2020	75	-2	35	-2	23	0

Примітка: дані станом на 1 січня кожного року

Джерело: складено та розраховано автором за даними НБУ [6]

ському секторі спостерігаються на початку 2016 р. (протягом 2015 р. відбулось значне скорочення кількості діючих платоспроможних банків: їхня кількість зменшилась на 46 од., у тому числі на 10 банків з іноземним капіталом). Спостерігаємо пік росту кількості банківських установ за останнє десятиліття на початку 2014 р. – 180 банків (на початку 2009-2010 рр. також зареєстровано значну кількість банківських установ – 184 та 182 банки відповідно, але у наступні роки їхня кількість зменшилась не суттєво). Після 2014 р. бачимо значне скорочення чисельності банківських установ (протягом 2014-2019 рр. кількість банків скоротилась на 105 од.). Також, починаючи з 2015 р., зменшується кількість банків з іноземним капіталом, а кількість банків з 100% іноземним капіталом суттєвих змін не демонструє, а, як підтвердження зростання довіри населення до іноземних банків, їхня кількість збільшується до 23 банків у 2019 р.

Як бачимо, переломним для України та банківської системи став 2014 р., рік політичної, економічної та соціальної кризи. Основними загрозами для банківської системи стали зовнішня інтервенція з боку країни-сусіда та анексія Криму. Суспільні настрої викликали масові демонстрації та паніку, що спровокувало вилучення депозитів, зокрема фізичними особами. Такі обставини погіршили ситуацію України, яка і без того стала не надто інвестиційно привабливою, адже діяльність іноземних банків спрямована, зокрема, на споживче кредитування фізичних осіб. Іноземні банки були більш стійкими до внутрішніх шоків, а інвестиційна привабливість банківської системи України впала до критичного рівня [3, с. 168–169].

Скорочення кількості банківських установ вітчизняних власників свідчить також про неефективність роботи менеджменту і неспроможність протистояти фінансовим загрозам [7, с. 114].

З 10.10.2016 р. відповідно до рішення НБУ, банки розподіляються на окремі групи за такими критеріями:

- банки з державною часткою – банки, в яких держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;
- банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;
- банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи

кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку.

У структурі власності активів банківської системи України частка банків іноземних банківських груп з 2011 р. зазнала зменшення і становила 26% станом на 01.01.2013 р., починаючи з 2013 р. демонструє позитивну тенденцію, збільшившись до 35% станом на 01.01.2017 р., проте, станом на березень 2019 р. їхня частка зменшилась до 29,9%. З 2013 р. помічаємо тенденцію зменшення частки банків з приватним українським капіталом на фоні збільшення частки банків з державною часткою, що пояснюється виведенням з ринку значної кількості приватних банків як наслідок фінансової кризи і покращення регулятивного механізму Національним банком України та переходом у 2016 р. системного ПАТ «Приватбанк» у стовідсоткову власність держави [5, с. 40] (рис. 1).

Як підтверджують дані НБУ [10] (див. рис. 2), частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків України знаходиться на високому рівні, перевищивши у 2016-2017 рр. порогове значення у 40%, створюючи таким чином небезпеку для банківського сектора, а станом на 1 січня 2017 р. досягла свого максимуму за десятирічний період – 48,9%. Проте, починаючи з 2018 р., частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків України знизилась, перейшовши в безпечний інтервал.

Високу частку банки іноземних банківських груп демонструють у структурі банківського сектору Укра-

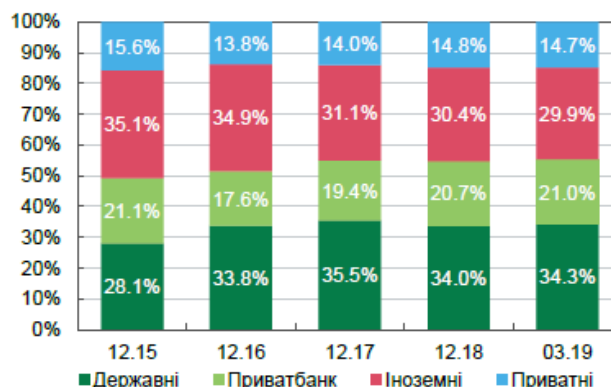
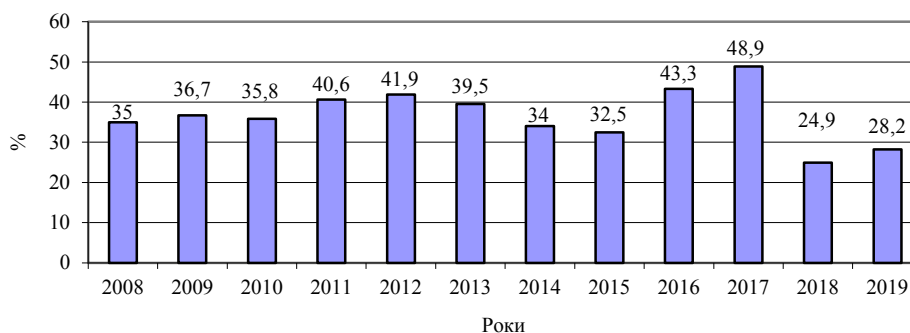

Рис. 1. Структура власності активів банківської системи України [6]

Примітка: дані станом на 1 січня кожного року

Рис. 2. Динаміка частки банків іноземних банківських груп у статутному капіталі банківського сектору України

Джерело: складено за даними НБУ [6]

Таблиця 2. Частка банків іноземних банківських груп у структурі банківського сектору України за показниками фінансової діяльності станом на 01.11.2019 р.

Група банків	Банки з державною часткою		Банки іноземних банківських груп		Банки з приватним капіталом	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Одиниці вимірювання						
Чисті активи	760718	54,4	426358	30,5	210304	15,1
Зобов'язання	677189	56,0	356127	29,5	175301	14,5
Власний капітал	83529	44,3	70231	37,2	35003	18,5
Доходи від операцій з юридичними особами	45380	50,0	30498	33,5	14943	16,5
Доходи від операцій з фізичними особами	17485	47,3	11983	32,4	7514	20,3
Витрати від операцій з юридичними особами	19572	58,3	8958	26,7	5026	15,0
Витрати від операцій з фізичними особами	17246	63,6	5021	18,5	4840	17,9
Прибуток після оподаткування	30439	58,5	16816	32,3	4736	9,2

Джерело: складено та розраховано автором за даними НБУ [6]

їни за показниками фінансової діяльності, результати розрахунку якої станом на 01.11.2019 р. подано у табл. 2. Як бачимо з даних табл. 2, частка банків іноземних банківських груп за показниками фінансової діяльності коливається в межах інтервалу 30-35%, що є незадовільним рівнем в умовах забезпечення фінансово-економічної безпеки України. Найнижча частка банків іноземних банківських груп у розмірі 18,5% припадає на витрати від операцій з фізичними особами, що свідчить про якісну налагоджену систему оптимізації витратної політики іноземних банків.

Варто також зазначити, що вагому роль присутності банків з іноземним капіталом в Україні демонструють рейтинги, в яких вони посідають перші позиції (табл. 3-5). Згідно рейтингів, найбільшу кількість позицій у топ-10 належить банкам іноземних банківських груп, зокрема таких, як: АТ «Райффайзен Банк Аваль» (Австрія), АТ «Альфа-Банк» (Люксембург), АТ «УкрСиббанк» (Франція), АТ «Креді Агріколь Банк» (Франція), АТ «ОТП Банк» (Угорщина), АТ «Кредо-

банк» (Польща) та АТ «ПроКредит Банк» (Німеччина). Варто відзначити хороше фінансове становище та високі рейтингові позиції у чотирьох з п'яти державних банків України – АТ КБ «Приватбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укрексімбанк» та АБ «Укргазбанк». Група банків з приватним банківським капіталом знаходиться у гіршому фінансовому становищі, користується меншою довірою серед фізичних та юридичних осіб, багато з яких з низьким рівнем фінансового капіталу та незначним охопленням фінансового ринку, причому, станом на 01.11.2019 р. фінансова діяльність п'яти банків була збитковою. Серед банків з приватним капіталом, які займають хороші позиції у рейтингу банків, варто відзначити такі: АТ «ПУМБ», АТ «Універсал Банк», АТ «Таскомбанк» та АТ «А-Банк».

У наукових джерелах позитивний вплив іноземного капіталу на банківську систему України визначають як можливість: 1) додаткового залучення іноземних інвестицій в економіку України; 2) купівлі проблемних вітчизняних банків, що покращує загальний стан бан-

Таблиця 3. Присутність банків іноземних банківських груп у рейтингах банків України

Місце	Народний рейтинг банків від порталу «Мінфін» [8]	Рейтинг життєздатності банків журналістського бізнес-порталу Mind [9]	Рейтинг стійкості банків від порталу «Мінфін» [8]	Рейтинг надійних банків (складено журналом про страхування «Форіншурер») [10]	Рейтинг за розміром мережі (кількості відділень) [6]
	Станом на 7.01.2020 р.	За підсумками 2018 р.	За 3 квартал 2019 р.	За листопад 2019 р.	Станом на 01.10.2019 р.
1	Monobank	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	АТ «Ощадбанк»
2	АТ «Альфа-Банк»	АТ «Креді Агріколь Банк»	АТ «УкрСиббанк»	АТ «Креді Агріколь Банк»	АТ КБ «Приватбанк»
3	АТ «Ощадбанк»	АТ «УкрСиббанк»	АТ «ОТП Банк»	АТ «УкрСиббанк»	АТ «Райффайзен Банк Аваль»
4	АТ «Таскомбанк»	АТ «ІНГ Банк Україна»	АТ «ПроКредит Банк»	АТ «Ощадбанк»	АТ «УкрСиббанк»
5	АТ «А-Банк»	АТ «Сітібанк»	АТ «Креді Агріколь Банк»	АТ «Укрексімбанк»	АБ «Укргазбанк»
6	АТ «Кредобанк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ «Кредобанк»	АБ «Укргазбанк»	АТ «Альфа-Банк»
7	АБ «Південний»	АТ «ОТП Банк»	АТ «ПУМБ»	АТ «ПроКредит Банк»	АТ «А-Банк»
8	АТ «Банк Кредит Дніпро»	АТ «ПроКредит Банк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ «Кредобанк»	АТ «ПУМБ»
9	АТ «Універсал Банк»	АТ «Кредобанк»	АБ «Укргазбанк»	АТ «ОТП Банк»	АТ «Мегабанк»
10	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	АТ «Ідея Банк»	АТ «Укрексімбанк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ «Креді Агріколь Банк»

Примітка: жирним та курсивом відзначено банки іноземних банківських груп

Таблиця 4. Присутність банків іноземних банківських груп у рейтингах банків України за показниками балансу та прибутковості станом на 01.11.2019 р.

Місце в рейтингу	Ранжування банків України за показниками балансу та прибутковості			
	Чисті активи	Зобов'язання	Власний капітал	Прибуток після оподаткування
1	АТ КБ «Приватбанк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ КБ «Приватбанк»
2	АТ «Ощадбанк»	АТ «Ощадбанк»	АТ «Ощадбанк»	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>
3	АТ «Укресімбанк»	АТ «Укресімбанк»	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>
4	АБ «Укргазбанк»	АБ «Укргазбанк»	АТ «Укресімбанк»	АТ «ПУМБ»
5	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	АТ «ПУМБ»	<i>АТ «ОТП Банк»</i>
6	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>	<i>АТ «Сбербанк»</i>	<i>АТ «Сітібанк»</i>
7	АТ «ПУМБ»	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>
8	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>	АТ «ПУМБ»	<i>АТ «ОТП Банк»</i>	АТ «Укресімбанк»
9	<i>АТ «ОТП Банк»</i>	<i>АТ «ОТП Банк»</i>	АБ «Укргазбанк»	<i>АТ «Креді Агріколь Банк»</i>
10	<i>АТ «Креді Агріколь Банк»</i>	<i>АТ «Креді Агріколь Банк»</i>	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>	ПАТ «Промінвестбанк»

Примітка: жирним та курсивом відзначено банки іноземних банківських груп

Джерело: складено автором за даними НБУ [6]

Таблиця 5. Присутність банків іноземних банківських груп у рейтингах банків України за доходами та витратами від операційної діяльності станом на 01.11.2019 р.

Місце в рейтингу	Ранжування банків України за доходами та витратами від операційної діяльності			
	Доходи від операцій з юридичними особами	Доходи від операцій з фізичними особами	Витрати від операцій з юридичними особами	Витрати від операцій з фізичними особами
1	АТ «Ощадбанк»	АТ КБ «Приватбанк»	АТ «Укресімбанк»	АТ КБ «Приватбанк»
2	АТ КБ «Приватбанк»	АТ «Альфа-Банк»	АТ «Ощадбанк»	АТ «Ощадбанк»
3	АТ «Укресімбанк»	АТ «ПУМБ»	АБ «Укргазбанк»	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>
4	АБ «Укргазбанк»	<i>АТ «Ідея Банк»</i>	АТ КБ «Приватбанк»	АБ «Укргазбанк»
5	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	<i>АТ «ОТП Банк»</i>	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	АТ «Укресімбанк»
6	АТ «ПУМБ»	АТ «А-Банк»	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>	АТ «ПУМБ»
7	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>	<i>АТ «Креді Агріколь Банк»</i>	<i>АТ «Райффайзен Банк Аваль»</i>
8	<i>АТ «Альфа-Банк»</i>	АТ «Універсал Банк»	АТ «ПУМБ»	АТ «Таскомбанк»
9	<i>АТ «Сбербанк»</i>	АТ «Ощадбанк»	<i>АТ «ОТП Банк»</i>	АТ «Універсал Банк»
10	<i>АТ «Креді Агріколь Банк»</i>	<i>АТ «УкрСиббанк»</i>	<i>АТ «Прокредит Банк»</i>	АБ «Південний»

Примітка: жирним та курсивом відзначено банки іноземних банківських груп

Джерело: складено автором за даними НБУ [6]

ківської системи; 3) підвищення рівня конкуренції на ринку банківських послуг; 4) пришвидшення інтеграції України у світове господарство, зокрема у фінансові системи найбільш розвинутих країн світу [1, с. 73].

Основними негативними наслідками у наукових джерелах зазначені такі: надмірна конкуренція, яку створюють іноземні банки вітчизняним, що не дає змоги останнім втримувати свої позиції на ринку банківських послуг; складність контролю та моніторингу угод злиття та поглинання банків за участю іноземних учасників; прихід іноземного власника досить часто кардинально змінює підхід до ведення банківського бізнесу у придбаному банку; встановлення контролю за банківською системою України з боку іноземних власників вітчизняних банків [1, с. 75].

Висновки з проведеного дослідження. Надходження іноземного капіталу у банківську систему України є позитивним аспектом, що дозволяє державі підвищити фінансову стійкість, покращити рівень конкуренції, впроваджувати фінансові інновації, пришвидшити інтеграцію України у фінансові системи розвинутих країн тощо.

Проте держава повинна контролювати рівень концентрації іноземного банківського капіталу у структурі банківської системи з метою підтримання необхідного рівня фінансово-економічної безпеки країни, який може значно підірвати як політика іноземних банківських структур, які будуть розширювати межі свого впливу на розвиток економіки у певних сферах, що може бути несумісним з національними інтересами України, так і стрімкий відплив іноземного капіталу за кордон у випадку створення несприятливого внутрішнього середовища функціонування банків іноземних банківських груп.

На сьогодні банки іноземних банківських груп відіграють вагомий роль у розвитку вітчизняної банківської системи України, що підтверджується результатами проведеного дослідження:

– станом на початок 2020 р. майже половина банків (35 з 75) є банками з іноземним капіталом, у т.ч. 23 банки із 100%-м іноземним капіталом. Починаючи з 2014 р., внутрішні процеси в Україні та вплив зовнішніх загроз призвели до різкого скорочення кількості банків, при чому іноземні банки виявилися більш стій-

кими до кризового стану, інвестиційна привабливість банківської системи України знизилась до критичного рівня. Високу частку банки іноземних банківських груп демонструють у структурі банківського сектору України за показниками фінансової діяльності – 30-35%, що є незадовільним рівнем в умовах забезпечення фінансово-економічної безпеки України;

– наявність більшої частки іноземних банків у рейтингах свідчить про їхню надійність та високу фінансову стійкість до впливу певних загроз, а також наявність більшої довіри серед населення порівняно з вітчизняними банками;

– укріплюється роль банків із капіталом західних країн, що підтверджується їхньою фінансовою стабільністю та прагненням громадян до інтеграції з

Європейським Союзом. Знижується частка ресурсної бази банків із російським капіталом, що зумовлено погіршенням відносин між Україною та Російською Федерацією та введенням певних обмежуючих заходів з боку НБУ щодо російських банків;

– вагому роль відіграють державні банки України, які за ефективного управління здатні конкурувати на високому рівні із банками іноземних банківських груп та служити підтримкою необхідного рівня фінансово-економічної безпеки країни.

Подальшим напрямом дослідження буде розроблення заходів державного регулювання процесів залучення іноземного капіталу у банківську систему України з метою підтримання оптимального рівня фінансово-економічної безпеки нашої країни.

1. Татар М.С., Нужнова Ю.А., Рябус К.М. Вплив іноземного капіталу на банківську систему України в умовах глобалізації. *Часопис економічних реформ*. 2019. № 3. С. 66–75.

2. Гаврилко П.П., Лалакулич М.Ю., Шелемон Л.М. Вплив іноземного капіталу на банківську систему України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 12. С. 20–24.

3. Сороківська З.К. Оцінка впливу іноземного капіталу на банківський сектор України. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 4. С. 167–170.

4. Юрків Н.Я., Месечко І.М. Специфіка регулювання процесів залучення іноземного капіталу в банківську систему України. *Економіка і регіон*. 2018. № 1. С. 47–55.

5. Кулиняк І.Я. Банки з іноземним капіталом: рейтингування та роль у забезпеченні сталого розвитку фінансового сектору України. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2018. № 3. С. 36–50.

6. Наглядова статистика / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 03.01.2020).

7. Кулиняк І.Я., Прокопишин-Рашикевич Л.М., Бородавко А.П. Оцінювання рівня фінансової безпеки комерційних банків України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. 2019. № 12(40). С. 113–118.

8. Рейтинг стійкості банків за підсумками 3 квартала 2019. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/> (дата звернення: 3.01.2020).

9. Рейтинг банків. URL: <https://mind.ua/banks/rating> (дата звернення: 03.01.2020).

10. Рейтинг надежных банков Украины 2020. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks> (дата звернення: 03.01.2020).

1. Tatar M.S., Nuzhnova Yu.A., Riabus K.M. (2019). *Vplyv inozemnoho kapitalu na bankivsku systemu Ukrainy v umovakh hlobalizatsii* [Influence of foreign capital on the banking system of Ukraine in the conditions of globalization]. *Chasopys ekonomichnykh reform*, 3, 66–75. (in Ukrainian)

2. Havrylko P.P., Lalakulych M.Yu., Shelemon L.M. (2018). *Vplyv inozemnoho kapitalu na bankivsku systemu Ukrainy* [Impact of foreign capital on the banking system of Ukraine]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, 12, 20–24. (in Ukrainian)

3. Sorokivska Z.K. (2018). *Otsinka vplyvu inozemnoho kapitalu na bankivskiy sektor Ukrainy* [Assessment of the impact of foreign capital on the banking sector of Ukraine]. *Biznes-navihator*, 4, 167–170. (in Ukrainian)

4. Yurkiv N.Ya., Miesiechko I.M. (2018). *Spetsyfika rehulivannia protsesiv zaluchennia inozemnoho kapitalu v bankivsku systemu Ukrainy* [Specificity of regulation of processes of attraction of foreign capital in the banking system of Ukraine]. *Ekonomika i rehion*, 1, 47–55. (in Ukrainian)

5. Kulyniak I.Ya. (2018). *Banky z inozemnym kapitalom: reitynhuvannia ta rol u zabezpechenni staloho rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy* [Banks with Foreign Capital: Ranking and the Role in Ensuring of the Sustainable Development of the Financial Sector of Ukraine]. *Visnyk Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu*, 3, 36–50. (in Ukrainian)

6. Nahliadova statystyka / Natsionalnyi bank Ukrainy [Supervisory statistics / National Bank of Ukraine]. Retrieved from: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist> (accessed 3 January 2020).

7. Kulyniak I.Ya., Prokopyshyn-Rashkevych L.M., Borodavko A.P. (2019). *Otsiniuvannia rivnia finansovoi bezpeky komertsiiynykh bankiv Ukrainy* [Evaluation of financial security level of commercial banks in Ukraine]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriya «Ekonomika»*, 12(40), 113–118. (in Ukrainian)

8. *Reitynh stiikosti bankiv za pidsumkamy 3 kvartala 2019* [Resilience rating of banks according to the results of 3 quarters of 2019]. Retrieved from: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/> (accessed 3 January 2020).

9. *Reitynh bankiv* [Bank rating]. Retrieved from: <https://mind.ua/banks/rating> (accessed 3 January 2020).

10. *Reitynh nadezhnykh bankov Ukrainy 2020* [Rating of reliable banks of Ukraine 2020]. Retrieved from: <https://forinsurer.com/rating-banks> (accessed 3 January 2020).

E-mail: ivan.i.zhyhalo@lpnu.ua